

Małgorzata Rozenbajgier

"Kompetencje diagnostyczne i terapeutyczne nauczyciela", Danuta Wosik-Kawali, Teresa Zubrzycka-Maciąg, Kraków 2011 : [recenzja]

Nauczyciel i Szkoła 2 (50), 214-216

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Małgorzata ROZENBAJGIER

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Recenzja książki: Danuta Wosik-Kawali,
Teresa Zubrzycka-Maciąg, *Kompetencje
diagnostyczne i terapeutyczne nauczyciela*,
Kraków 2011, Oficyna Wydawnicza Impuls, ss. 248.

Książka napisana jest z myślą o nauczycielach w celu rozwijania ich kompetencji diagnostycznych i terapeutycznych. Autorki zauważają, że wśród kompetencji nauczycielskich można wyróżnić takie, które są konieczne, pożądane i pomocne w procesie edukacyjnym. Jednakże niezbędne dla skuteczności oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych nauczyciela są kompetencje diagnostyczne, które umożliwiają poznawanie uczniów, ich indywidualnych predyspozycji rozwojowych, zdolności, zainteresowań i ograniczeń, a także środowiskowych i społecznych uwarunkowań ich rozwoju. Oddziaływanie nauczycielskie będzie skuteczne, gdy nabędzie on umiejętności wnikliwego poznania ucznia, wykrywania symptomów pojawiających się zaburzeń zarówno edukacyjnych, jak i wychowawczych, ich charakteru, przyczyn oraz poszukiwania najlepszych sposobów niwelowania trudności.

Zatem rzetelna diagnoza ucznia stanowi w pracy nauczyciela podstawę wszelkich działań praktycznych, wyznacza kierunek celowego i świadomego działania i ma istotne znaczenie dla osiągnięcia efektów pedagogicznych.

Przed nauczycielem stoją bowiem różnego rodzaju wyzwania edukacyjne, które wymagają profesjonalnego przygotowania do pracy z dzieckiem.

Autorki podkreślają, że w myśl projektu z 15 lutego 2007 roku dotyczącego standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela w zakresie diagnozy i terapii pedagogicznej oraz profilaktyki i promocji zdrowia, nauczyciel musi posiadać kompetencje służące m.in. rozpoznawaniu problemów ucznia i jego środowiska, a następnie projektowaniu zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, konstruowaniu programów interwencyjnych i profilaktycznych oraz projektów wspomagających rozwój uczniów, w tym przewlekle chorych. Ich zadaniem jest również tworzenie środowiska sprzyjającego rozwojowi, projektowanie pracy wychowawczej z dziećmi i młodzieżą, a także stymulowanie ich rozwoju społeczno-moralnego oraz przygotowanie do samokształcenia i pracy nad własnym rozwojem.

Część I zatytułowana *Diagnoza i terapia uczniów – wybrane zagadnienia* ma na celu przybliżenie nauczycielom treści związanych z najczęściej występującymi w praktyce szkolnej trudnościami dydaktycznymi i wychowawczymi. Każdy z sześciu prezentowanych w tej części rozdziałów zawiera teoretyczne wyjaśnienie omawianego zagadnienia, fragmenty narzędzi diagnostycznych oraz wytyczne do pracy z uczniem dyslektycznym opracowane przez B. Kalinowską-Witek, zdolnym autorstwa M. Barabas, z ADHD opisanym przez A. R. Borkowską, agresywnym opracowane przez J. Wolińską, zagrożonym uzależnieniami autorstwa A. Marzec-Tarasińskiej oraz ofiarą przemocy domowej opisane przez A. Grabowiec.

Część II pod tytułem *Rozwijanie wybranych cech i umiejętności psychospołecznych uczniów* opisuje podstawy teoretyczne dotyczące wspomagania wychowanków w rozwoju w zakresie inteligencji emocjonalnej opracowane przez D. Wosik-Kawalę, asertywności opisane przez T. Zubrzycką-Maciąg i empatii przedstawione przez A. Lewicką, E. Tymoszuć. Zamieszczono w tej części informacje dotyczące diagnozy wymienionych umiejętności oraz sposobów ich rozwijania u uczniów.

Część III *Wybrane metody terapii w pracy z dziećmi i młodzieżą* ukazuje zakres działalności pedagogicznej w odniesieniu do arteterapii zarówno od strony teoretycznej, jak i praktycznej. Zaprezentowano możliwości zastosowania w pracy pedagogicznej elementów teatroterapii i technik parateatralnych w opracowaniu D. Wosik-Kawali, muzykoterapii w ujęciu T. Lewandowskiej-Kidoń oraz biblioterapii opisane przez M. Okrasę, które mogą stanowić inspirację dla nauczycieli do kreatywnego wypełniania zadań dydaktyczno-wychowawczych.

Inspiracją do stworzenia tej publikacji było odczucie Auterek, że dostępna na rynku wydawniczym literatura dotycząca wykorzystywania kompetencji przez nauczyciela najczęściej poświęcona jest oddzielnie poszczególnym przedstawionym w książce zagadnieniom. Niniejsze opracowanie dzięki kompleksowemu omówieniu stanowi pomoc dla pedagogów w rozwiązywaniu pojawiających się trudności i ich przezwyciężaniu oraz podejmowaniu najlepszych działań pedagogicznych.

Opracowanie to jest wartościowe i potrzebne, bowiem łączy elementy teorii z praktyką, a także zawiera wiele gotowych propozycji, które można stosować

od zaraz w trudnym i skomplikowanym procesie wychowania dzieci i młodzieży.

Dzięki lekturze tej książki można wzbogacić wiedzę na temat wychowania dzieci, a także zachowania się w trudnych sytuacjach.

Książka może służyć jako pomoc dla nauczycieli pragnących doskonalić swoje umiejętności oraz dla pedagogów, psychologów i wychowawców w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Książkę polecam również studentom przygotowującym się do pracy w szkole i innych placówkach zajmujących się opieką, wychowaniem i nauczaniem.